

DZIENNIK PŁOCKI

ORGAN NARODOWY POLITYCZNY I GOSPODARCZY

Nr 298 | Opłata pocztowa | PŁOCK, ŚRODA 19 GRUDNIA 1928 ROKU. | Konto czekowe P. K. O. | ROK VII
| uiszczona ryczałtem | 61990. |

CENA POJEDYNCZEGO NUMERU „DZIENNIKA PŁOCKIEGO” 20 GR. PRENUMERATA MIESIĘCZNA 4 ZŁ. Z ODNOSZENIEM DO DOMU 4.50 ZŁ.; NA PROWINCJI 5 Z

Przybycie Pana Prezydenta Mościckiego do Warszawy.

WARSZAWA, d. 19.12 (tel. wł.) W dniu wczorajszym o godzinie 9 m. 18 wieczorem przybył do Warszawy z Kresowa Pan Prezydent Rzeczypospolitej.

Na dworcu głównym powitali Pana Prezydenta przedstawiciele rządu, władz cywilnych, wojskowych i reprezentanci organizacji.

Powstanie w Afganistanie.

LONDYN, 19.12 (tel. wł.) Z Kabulu donoszą, iż sytuacja jest tam coraz bardziej napięta. Stolica kraju jest odcięta od prowincji przez powstańców, których liczba sięga 20 do 25 tys. ludzi. Powstańcy sruwają linie telegraficzne, psują mosty i t. p. Bunt rozszerza się również na armię, co zmusiło króla Amanullacha wraz z królową do ucieczki z Kabulu. Król schronił się do jednego z fortów pobliskich.

NOWE DELHI, 19.12. (tel. wł.) Według informacji Reutera sytuacja w Afganistanie pogarsza się. W ciągu dwóch ostatnich dni w Kabulu i Jalalabad toczą się walki. Powstańcy serwili rokowania i w szu-

regu miejscowości wszczęli walki, zajmując posterunki afganistańskie. Komunikacja telegraficzna z Kabulem została przerwana.

LONDYN, 19.12 (tel. wł.) Według otrzymanych tu wiadomości powstańcy domagają się przesiedlenia się tronu przez króla Amanullacha na rzecz jego brata.

Jednocześnie powstańcy żądają zaniechania europeizacji kraju.

Walki trwają w dalszym ciągu.

W niebezpieczeństwie znalazło się poselstwo brytyjskie.

Fort, w którym znajduje się król, jest bombardowany przez powstańców.

Konsystorz papieski.

RZYM, 19.12 (tel. wł.). Dnia 17 b. m. Ojciec św. podczas konsystorza tajnego poruszył szereg bardzo ważnych spraw religijnych. Ks. Kardynał Sharetti'ego zamianował Ojciec św. Kardynałem Biskupem. Nowych kardynałów nie mianował, lecz za to wielu arcybiskupów i biskupów. Kon-

systorza publicznego nie będzie.

Kardynał Laurenti obejmuje stanowisko Prefekta św. Kongregacji Obrzędów u boku słabego już Kardynała Prefekta Vico; Prefektem św. Kongregacji zakonników zostaje Kardynał Lépiciere.

Nacisk na Boliwję.

NOWY YORK, 19.12 (tel. wł.). Według doniesień z Południowej Ameryki, otrzymanych w ostatniej chwili w Waszyngtonie, rząd boliwijski nakazał zaprzestania wojskowym grupom operacyjnym działań wojennych. Przepuszczają, iż w ciągu dwóch dni najbliższych Boliwja pod naciskiem rządów: Peru, Chile, Argentyny i Brazylii będzie się starała znaleźć wyjście z sytuacji na drodze porozumienia z rządem Paragwaju. Cztery państwa południowo-amerykańskie, a mianowicie wymienione już Peru, Chile, Argentyna i Brazylija, zagroziły w razie trwania

działań wojennych między Boliwją a Paragwajem, blokadą tych dwu państw. Przepuszczają tu ogólnie, iż wystąpienie tych państw nastąpiło dzięki zabiegom Hoovera u rządu argentyńskiego w kierunku przeciwdziałania zatargowi i możliwości wybuchu wojny.

WASZYNGTON, 19.12 (tel. wł.). Rząd Boliwji i Paragwaju oświadczył gotowość przyjęcia pośrednictwa pan-amerykańskiej konferencji.

Jeszcze wczoraj sebrała się komisja celem zajęcia się zbrojnymi zatargami.

Mimo to, walki trwają na całym froncie.

Francja w obronie granic Polski.

PARYŻ, dn. 19.12 (tel. wł.). Na kongresie byłych kombatanów w mieście Flers były prezydent republiki Millerand wygłosił wielką mowę polityczną, w której między innymi podkreślił stałe dążenie polityków niemieckich do odebrania ziem,

naletających do Polski, jakgdyby nie przypuszczali oni, że podobny czyn powołalby na nowo do życia całą koalicję, która powstała w 1914 r. na skutek agresji niemieckiej.

Francja — mówił Millerand — nie dopuści nigdy, aby Niemcy targogli się na granice Polski,

Przeciwko komunistom.

MOSKWA, 19.12 (tel. wł.). Prasa sowiecka donosi o licznych wypadkach terroru przeciwsowieckiego na Ukrainie. We wsi Iwanówka, na Wołyniu zamordowano komunistę i korespondenta pism sowieckich, Mostafata. W wyniku śledztwa aresztowano 8 chłopów, którzy mieli brać udział w tem morderstwie. W Wyszpolu, na Wołyniu, niejaki Grzegorz Rudziuk, ciężko ranił przewodniczącego Związku t. zw. niezamożnych

włościan, Waniuszyna. Sąd sowiecki skazał Rudziuka na 10 lat więzienia. We wsi Kulintwce, na Podolu, nie wykryli sprawcy zranili ciężko współpracownika sowieckiego pisma „Radziańskie Słowo”, Kowala. We wsi Kaligowo spalono byłą plebanję, w której sowieci urządzili radę wiejską. We wsi Wielka Miksza, na Podolu, dokonano napadu na czytelnię komunistyczną, niszcząc jej lokal i urządzenie i raniąc jej kierownika.

50-lecie kapłaństwa Ojca Świętego.

RZYM, 19.12 (tel. wł.) Ks. Kardynał Prymas Polski Hlond w imieniu episkopatu i duchowieństwa pol-

skiego złożył Ojcu Świętemu życzenia z okazji 50-lecia kapłaństwa.

Sklepy do 9-ej.

WASSZAWA, dn. 19.12 (tel. wł.) Min. spraw wewn. zezwoliło na przedłużenie godzin handlu w tygodniu przedświątecznym, to jest do dn. 22 grudnia, do godziny 9 wieczorem.

W ostatnią niedzielę przed świętami, t. j. dnia 23 grudnia handel trwać może od godz. 1-ej do godz. 6 ej po południu.

Obstrukcja Klubu BB.

WARSZAWA, 19.12 (tel. wł.). W dniu wczorajszym klub B.B. przygotował obstrukcję przy trzecim czytaniu wniosku Klubu Narodowego o wejściu w życie rozporządzenia Pana Prezydenta o ustroju sądownictwa.

Zapisało się do głosu kilku posłów z B. B.

Posel Zwierzyński (Klub Narodowy) postawił wniosek o przerwaniu dyskusji.

Po przemówieniu p. wice-ministra Cera, Marszałek otworzył na nowo dyskusję, a to ze względu na poruszoną przez mówcę kwestję.

W dyskusji zabrał głos posel Sanojca (B. B.) wygłaszając dłuższe przemówienie.

Wówczas posel Zwierzyński po raz drugi wniósł wniosek o przerwaniu dyskusji.

Wniosek został przyjęty.

Mimo to na trybunę wszedł przedstawiciel rządu prokurator Kuszyński. Znowu postawiono wniosek o przerwaniu dyskusji.

Wówczas wszedł na trybunę przedstawiciel rządu pan Cieszkowski.

Po jego przemówieniu przemawiał znowu posel Zwierzyński.

Poczem wystąpił premier Bartel i w przemówieniu swem występował przeciwko temu, jakoby przez rząd prowadzona była obstrukcja.

Katastrofa kolejowa.

WYŁNO, 19.12 (tel. wł.) Z Kobrynia donoszą, że w dniu wczorajszym wydarzyła się tam katastrofa kolejowa. Skutkiem złego nastawienia zwrotnicy dwa pociągi towarowe

wpadły na siebie.

Uszkodzone zostały obydwa parowozy i 6 wagonów towarowych. Dwaj maszyniści ciężko ranni. Straty są duże.

Brak zboża na Ukrainie.

MOSKWA, dnia 19.12 (tel. wł.). „Prawda” donosi z Charkowa, że komisariat ludowy handlu U. S. R. ogłosił okólnik do wszystkich podwładnych mu urzędów, zaszczegółając w tym okólniku, iż akoja skupu zboża na Ukrainie w listopadzie r. b. miała nadwyczożyć niepomyślny przebieg. Sowieckie państwowe instytucje aprowizacyjne zgromadziły w listopadzie zaledwie 42 proc. preliminarzowej ilości zboża. Stworzyło to dla władz sowieckich na Ukrainie

ciężką sytuację i odbiło się ujemnie na stanie aprowizacji większych ośrodków miejskich, których ludność odczuwa obecnie poważne trudności żywnościowe. Rząd Ukrainy sowieckiej składa odpowiedzialność za dalszy przebieg akoji skupu na kierowników okręgowych urzędów handlu. Kierownicy ci będą osobiście pociągani do odpowiedzialności, o ile wyniki skupu zboża w grudniu nie będą lepszy od wyników szesnastomiesięcznych.

Mussolini prosi duchowieństwo o pomoc.

RZYM, 19.12 (tel. wł.). W rozmowie z Mgreml Orleanu m. generalnym sekretarzem Związku duchowieństwa włoskiego, Mussolini prosił o poparcie przez kier jego usiłowań by podnieść obyczajowość: uświęcić rodzinę i bronić ją przed ograniczeniem potomstwa. „Co pomogą wszystkie moje podatki, nakładane na mężczyzn nieślubnych i inne moje dążenia by podnieść liczbę urodzin, jeżeli naród nasz nie będzie posiadał prawdziwie katolickiego sumienia, mówiącego mu, że samowolne ograniczanie liczby dzieci jest grzechem?”

obu faszystowskich organizacji młodzieży, tak zw. „Avanguardisti” i „Hallilla”, ordynariatowi biskupiemu wojsk włoskich. W ten sposób mają być usunięte różne niedomagania i osiągnięte jednolite współdziałanie.

Biskupem polowym wojsk włoskich jest obecnie Mgr. Panizardo.

G I E Ł D A.

Dol. St. Zj. A.P. — — — 8.88 1/2
Dolarówka — — — 106.50—106,00
1/2% Listy Zast. Ziem. 48.50—48 25.
Bank Polski — — — 182,50 180.00

Specjalnym dekretem Mussolini podporządkował duszpasterstwo wśród

Pokozenie obecne.

Obrady dni ostatnich w Lugano zakończone zostały stanowczym wystąpieniem ministra Zaleskiego, który zdemaskował machinacje niemieckie na polskim Górnym Śląsku. Mowa ministra wywołana została ciągłymi skargami organizacji niemieckiej na Górnym Śląsku „Volksbundu”. Mówca, przy pomocy ścisłych zestawień szeregu faktów wykazał, że działalność „Volksbundu” niema na celu ochrony mniejszości niemieckiej na Śląsku polskim, lecz podejmowana jest dla agitacji, dla wykazania, że sytuacja polskiego Śląska jest niepewna, że Polska gwałci mniejszość niemiecką, że administruje, obniża poziom kulturalny kraju, wprowadza rozstrój w dziedzinę gospodarczą, słowem, że dzielnicą ta nigdy się nie zrośnie organicznie z resztą Polski. Minister Zaleski, na podstawie statystyki wykazał kłamliwość tych insynucyj „Volksbundu”, udowodniwszy, że stan szkolnictwa mniejszości niemieckiej na Śląsku oznacza raczej uprzywilejowanie, niż ucisk, że świetny rozwój gospodarczy i przemysłowy wzrasta właśnie dzięki zróżnicowaniu się z Polską. Najważniejszym jednak ustępem mowy było stwierdzenie, że działalność „Volksbundu” nosi charakter podjudzający, a w wielu wypadkach nawet charakter szpiegowski i antypaństwowy, co udowodnił mówca na mocy dokumentów. Wobec tych faktów cierpliwość Polaki dobiega już do końca.

Odpowiedź min. Stresemanna wykazała silne zdenerwowanie. Brak argumentów mówca niemiecki starał się zatuszować oburzeniem, usprawiedliwiając nawet antypaństwową działalność „Volksbundu” słowami, że trudno przeprowadzić granicę pomiędzy zdradą stanu, a miłością ojczyzny. Spór ten zakończył przewodniczący Rady, p. Briand, nie mówiąc o oświadczeniu, że Rada Ligi bronić będzie zawsze uświęconej sprawy mniejszości.

Wyniki rokowań w Lugano wogóle nie przedstawiają się zbyt świetnie. W sprawie reparacyjnej i ewakuacji Nadrenji ustalono, że około 15 stycznia r. p. mają się zebrać rzeczoznawcy, aby podjąć na nowo rokowania dyplomatyczne, rozpoczęte w Lugano, przyczem Stresemann zaznaczył, że zagadnienie ewakuacji Nadrenji nie może być traktowane łącznie z kwestią rokowań o spłaty reparacyjnej. Podkreślił również Stresemann, że w razie gdyby komitet rzeczoznawców dla spraw reparacyjnych nie doszedł do porozumienia, lub gdyby wnioski ich nie były akceptowane przez zainteresowane rządy, winien wejść w życie na nowo plan Davesa.

Rozpatrywanie zatargu polskoliteńskiego w Lugano na razie nie doprowadziło do żadnych rozstrzygnięć. Pewien wynik praktyczny uzyskano w sprawie tranzytowej. Decyzja poleciła interwencję Ligi, przy pomocy sekcji tranzytowej Ligi, która zbadać ma stan komunikacji bezpośredniej między Polską a Litwą i krajami sąsiednimi, aby usunąć trudności, wypływające z obecnej sytuacji.

W tych dniach sesja Rady Ligi w Lugano została zamknięta.

W czasach ostatnich uwagę sfer politycznych na całym świecie zajął zatarg państw południowo amerykańskich, mianowicie Boliwii i Paragwaju. Zatarg doprowadził do zbrojnego starcia, przyczem Boliwia uważa się za pokrzywdzoną, gdyż pierwsze starcie nastąpiło, jakoby z winy Paragwaju. Obecnie zatarg ten przybrał postać otwartej wojny. Wojska boliwijskie wkroczyły na terytorium Paragwaju i po krwawych walkach zdobyły dwa forty. I w jednym i w drugim kraju ogłoszono powszechną mobilizację. Poselstwo paragwajskie utrzymuje, że Boliwia sprowadza amunicję z Europy za pożyczkę, otrzymaną ze Stanów Zjednoczonych.

Liga Narodów usiłuje wystąpić w tej sprawie z interwencją. Na tajnym posiedzeniu w Lugano rozpatrywano

sposób wywołania odpowiedniej presji na powołane państwa, przyczem szczególną trudność przedstawiała interwencja w Ameryce Południowej wobec stosunku państw walczących do doktryny Monroego. Postanowiono wystosować do państw walczących telegram, zawierający propozycję mediacji.

Zatarg boliwijsko-paragwajski datuje się nie od dzisiaj, a źródłem jego jest nieuregulowanie granic, przeprowadzenie czego jest rzeczą dosyć trudną w krajach słabo zaludnionych, na terytorjach, zaludnionych przez nawpółdziką ludność tubylczą. Brak uregulowania granic nie do prowadził do starć zbrojnych, dopóki chodziło o nie zaludnione stepy, Sawanny.

Lecz do zatargu doszło z chwilą gdy na sawannie El Gran Chaco odkryto złoża naftowe. W grę wszedł kapitał zagraniczny i kwestia przesunięcia granic na korzyść z jednej strony Boliwii — a z drugiej Paragwaju — nabrała szczególnego znaczenia. Na razie trudno przewidzieć, jaki obrót przybiorą wypadki, które obecnie wkroczyły w stadium wojny.

Pewne wrzenie, wywołane w rzadzie światów walką z tendencjami pravicowymi (stosunek do zamożniejszych włościan), o ile ufać można doniesieniom ostatnim, ulega likwidacji. Zwycięstwo odniósł Stalin. Po jego stronie stanęli główni opozycjoniści: Bucharin i Kalinin, pozostał jedynie odosobniony Rykow.

W czasach ostatnich daje się zauważyć w państwie światów wzmożona walka z religią. Między innymi, w komisariacie spraw wewnętrznych rozpatrywany jest projekt wydania dekretu, zabraniającego budowania na całym terytorium SSSR gmachów, mających służyć dla celów religijnych.

ECHA PŁOCKIE.

KALENDARZYK.

GRUDZIEŃ
19
SRODA

Dziś: Darjusza

Jutro: Teofila

Wschód słońca 7.41.
Zachód słońca 3.26.

DYŻUR NOCNY W APTEKACH
Dziś nocny dyżur apteki Włodkowskiego
JUTRO: nocny dyżur apteki Śmigilewskiego
Apteka czynna od 7 wiecz. do 9-ej rano

Towarzystwo Naukowe Płockie.

Muzeum otwarte: w piątki i niedziele od 11-ej do 1-ej. Biblioteka we wtorki, czwartki i soboty od 4-ej do 6-ej.

Pł. T-stwo Racjonalnego Polowania
Tumski, 9.

Klub czynny codziennie od godz. 5 popoł.

Polski Radio-Klub w Płocku

Czynny dla członków w piątki i niedziele od 4-ej do 6-ej wieczorem.

Czytelnia parafialna.

Czytelnia parafialna otwarta od 5—7-ej wieczorem.

STAN WODY — WISŁA.

Płock. 18.12 + 74 ub. 5

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokol”
Biblioteka czynna.

W środy i soboty od godz. 20-ej do 21-ej

Cwiczenia „sokole”.

Zastęp starszy — poniedziałki i środy 19—21

Zastęp młodszy — piątki 19—21

Sekcja szermiercza we wtorki od 19 do 21

i piątki od 19 do 20

Sekcja strzelecka treningi przerwane.

Cwiczenia „sokole”.

We wtorki i czwartki od 20 do 22.

RADJO-KONCERTY.

Program na dziś.

11.55—15.20 Komunikaty i nadprogram.

15.20—15.45 Odczyt p. t. Jak pracuje i żyje polski robotnik w Ameryce.

15.45—16.00 Komunikat harscerski.

16.00—16.30 Muzyka płyt gramofonowych

16.30—16.55 Program dla młodzieży.

17.10—17.55 Odczyt p. t. Litwa Kowieńska pod względem gospodarczym.

17.55—18.00 Skrzynka pocztowa.

18.00 Koncert w wykonaniu orkiestry P. R.

19.00—19.20 Rozmaitości.

19.30—19.55 Odczyt p. t. „Na Kujawach”

19.55—20.00 Sygn. czasu z Warsz. Obserw. Astronom.

20.00—20.20 Skrzynka rolnicza.

20.20—20.30 Nadprogram, komunikaty.

20.30 Muzyka fińska.

W przerwie kom. Teatrów Miejskich.

22.00—22.30 Komunikaty i nadprogram.

22.30—23.30 Transmisja muzyki tanecznej z restauracji „Oaza”.

Program na jutro.

11.55—16.20 Komunikaty i nadprogram.

15.20—15.45 Odczyt p. t. „Orfeusz, orfizm i hymny orfickie”.

15.45—16.00 Kom. Ligi Obrony Pow.

16.00—16.55 Koncert płyt gramofonowych.

17.10—17.35 „Wśród książek”.

17.35—18.00 Odczyt p. t. „Środki finansowe Samorządu”.

18.00—19.00 Audycja literacka.

19.00—19.20 Rozmaitości.

19.30—19.55 Odczyt z działu „Rolnictwo”.

19.55—20.05 Komunikaty.

20.05—20.30 Odczyt „Dzieje muzyki”.

20.30 Koncert.

W przerwie kom. Teatrów Miejskich.

22.00—22.30 Komunikaty i nadprogram.

22.30—23.30 Transmisja muzyki z Sali Małinowej hotelu „Bristol”.

Zebrań Komitetu „Dni Przeciw-gruźliczym”

W środę, 19 go bieżącego miesiąca o godzinie 8 wieczorem w sali Towarzystwa Myśliwskiego przy ulicy Tumskiej odbędzie się posiedzenie Komitetu. Porządek obrad przewiduje sprawozdanie z dotychczasowej akcji przygotowanej oraz wyznaczenie terminów na pogadanki popularne w mieście, powiecie i urzędowanie kwest ze sprzedażą nalepek przeciwgruźliczych.

Obecność wszystkich członków Sekcji Propagandowej i Finansowej jest konieczna.

Z Miejskiej Elektrowni.

Roboty przy budowie elektrowni miejskiej idą w szybkim tempie naprzód.

Jak już zaznaczaliśmy, celem osuszenia obmurowań kotłowych, które muszą służyć przy wolnym ich ogrzewaniu, zaczęto palić pod kotłami drzewem i w skutek tego z kotłowni elektrowni dymi się.

Do tej pory użyto na ten cel 43 fury drzewa.

Suszenie trwać będzie około 10 dni.

Układanie kabla wysokiego napięcia na moście zostało już całkowicie ukończono.

Przystąpiono również wewnątrz elektrowni do budowy celek betonowych, w których umieszczone będą transformatory i wyłączniki olejowe.

Walne zebranie „Sokole”.

W dniu 28-ym bieżącego miesiąca o godzinie 5 po południu (17-ej) odbędzie się w „Sokole” (Towarzystwo Rolnicze — Kościuszki, 8) walne zebranie sokole płockie.

Na porządku dziennym będą poruszone sprawy wyborów i sprawozdawcze.

Bal w noc Sylwestrową.

Towarzystwo Wioślarskie urządza tradycyjny bal w noc Sylwestrową.

Bal ten zaspowiada się świetnie.

Muzyka doborowa.

Szereg atrakcji, odbiegających od szablonu, osiągnie niewątpliwie liczne grono osób, które będą miały okazję gościć, weselo i z humorem powitać Rok Nowy.

Niehligeniczny zwyczaj.

Istnieje jeszcze w Płocku zwyczaj nieestetyczny, niehligeniczny i szkodliwy dla zdrowia. Zwyczajem tym jest podawanie gościom w cukierniach, herbaciarniach, restauracjach i jadłodajniach w dowolnej ilości pieczywa ciastek i t. p.

Zwyczaj ten bywa często niebezpieczny dla zdrowia konsumentów ponieważ: 1) u dotykającego mogą być ręce nieczyste lub wilgotne od potu, 2) palce mogą być chore (egzema, świerzb), 3) zdarza się również, że podczas kichania, kaszlu, a nawet rozmowy rozpylone śliny i t. p. unoszą się w powietrzu. We wszystkich podanych wypadkach różne mikroby siadają na produktach, które niespożyte zabierane są na bufet i następnie podawane innym konsumentom.

W ten sposób rzerzą się choroby zaraźliwe jak angina, dyfteryt, gruźlica i wiele innych.

Sprawę tę poruszamy, gdyż mamy nadzieję, że cukiernicy to usuną w krótkim czasie.

Pożar.

W dniu 16 b. m. około godziny 18 w zagrodzie Szczepana Kozłowskiego we wsi Witosławice gm. Drobin wybuchł pożar. Ogień strawił

część prowizorycznego dachu na niedawno spalonych chlewach.

Straty wynoszą około 60 złotych. Pożar powstał w skutek podpalenia.

Ceny rynkowe.

Zyto 100 kg. zł. 30—1, pszenica zł. 42—3, jęczmień zł. 28—30, owies zł. 28—30, kartofle zł. 6—8, siłoma zł. 12, siano zł. 16, mięso woł. 1 kg. 2.15, mięso wieprzowe 2.65, cielęcina 1.70, schab 2.80, polędwica 2.80, szynka 2.65, słonina 3.30, sadło 3.30, 16j jadalny woł. 2, masło 7—8.30, ser 1.10, mąka pszenna —.65, żytnia —.48, mleko 1 litr —.40, śmietana 2, jaja mendeł 3.20, kura sztuka 6—7, kureczaki 350, kaczki sztuka 4—6, gęsi sztuka 10—14, indyki 8—18, kapusta świeża kilo —.40, kiszonka —.60, drzewo 1 pud 1.15.

Mróz.

Temperatura znacznie się obniżyła i mróz dochodzi w dzień do 15 stopni a w nocy do 20 stopni Celsjusza.

Wisła plynie gęsta kra i oile taki mróz, potrzyma parę dni można się spodziewać, iż Wisła stanie.

OFIARY.

Na „Gwiazdkę” dla żołnierza słożyli: Związek Ziemian — Płock — 200 zł.

General Stan. Dziewulski 10 zł.

Na „Gwiazdkę” dla inwalidów składa generał Stan. Dziewulski 10 zł.

Na L. O. P. P. składa Edward Lachowski 27 gr 80.

Na „Gwiazdkę” dla policji składa generał Stan. Dziewulski 10 zł.

Książki dla dzieci.

M. Buyno - Arctowa. „Czytajmy sami”. Krótkie powiastki, dużym drukiem dla młodszych. Z obrazkami Rameykówny, kolorowej okładce kartonowej. Cena zł. 3.

„Czytajmy sami”. Część II. Szereg powiastek, przeznaczonych dla znanej i cenionej autorki dla najmłodszego pokolenia czytelników. Zajmująca treść, ozdobiona odpowiednimi rysunkami jak również druk duży i przejrzysty składają się na miłą, tani i pożyteczny podarek dla dzieci uczących się czytać.

T. Pudłowski. „Zochua w krainie śnieków”. Przygody wierszem, 18 stron 30 i 10 kolorowych obrazków Sybilla Olfers, oprawa w karton, Cena zł. 6.

Rozkład jazdy pociągów.

odchodzą	przychodzą
Z PŁOCKA	DO WARSZAWY
5.05, 9.05, 16.45.	10.00, 14.35, 21.50.
Z WARSZAWY	DO PŁOCKA
7.40, 18.50, 23.40 *)	12.55, 23.40, 8.30
UWAGA: Jadąc pociągami oznaczonymi *) oczekuje się w Kutnie 4 godziny.	

Odjazd statków:

Z przytani Zjednoczonej Żeglugi:	
o Warszawy	o godz. 6, 15, 17 i 19.30
o Włocławka	o godz. 5, 9 i 19
o Torunia	o godz. 9 i 19
o Gdańsk	o godz. 19.
Z przystani Górniczy i Rogozik:	
o Warszawy	o godz. 5.30, 14.30, 17 i 19
o Włocławka	o godz. 4.45.

DZIS
każdy kulturalny dom
prenumeruje i czyta
KSIĄŻKI
BIBLIOTEKI DOMU POLSKIEGO
KWARTALNIK 9 TOMÓW ZA ZŁ. 6.50 GR.
Wydawnictwo Główna G. P. K. B. 0170

ROLNIK PŁOCKI

TYGODNIK SPOŁECZNO-GOSPODARCZY WSI MAZOWSZA PŁOCKIEGO.

DODATEK DO № 293 „DZIENNIKA PŁOCKIEGO“.

Ukazuje się co środa. Cena numeru 15 groszy. | Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową 80 groszy.

Jak postępować ze zwierzętami ciężarnymi?

Ogólnie za oznakę ciąży uważa się brak popędu, jednakże jest to niezawsze pewnym dowodem, że zwierzę zostało zapłodnione, ponieważ niekiedy, pomimo zaspokojenia popędu — zapłodnienie jednak nie nastąpiło.

W początkach ciąży widziemy nieraz zwiększenie apetytu, pewną ociężałość zwierzęcia, częste pokładanie się, stulanie ogona i wrażliwość przy dotykaniu brzucha; krowy dojne, gdy są zacielone, dają zwykle mniej mleka, wydziela się obficie śmietanka; oznaki te jednak są mało widoczne i dlatego trudno z nich sądzić o ciąży. Dopiero od połowy ciąży daje się zauważyć znaczne powiększenie objętości brzucha zwierzęcia, szczególnie ze strony prawej, które tam właśnie różni się od powiększenia brzucha wskutek najedzenia się, przy którym powiększenie zaznacza się więcej z lewej strony, ponieważ z tej strony znajduje się żołądek.

Następnie w ostatnich trzech miesiącach ciąży, a mianowicie: u krowy w dziewiątym, a u krów w siódmym, przy położeniu dłoni na prawej stronie można już wyczuć ruchy płodu, zwłaszcza z rana podczas pojenia.

Pamiętajmy, że racjonalne i właściwe obchodzenie się ze zwierzętami ciężarnymi ma wielki wpływ na normalny rozwój płodu. Pierwszym warunkiem jest właściwe żywienie, które powinno być dostateczne i składać się z pokarmów zdrowych i pożylnych.

A więc nie można zwierzętom ciężarnym dawać pokarmów nadpsutych, jak zapleśniałe siano, ziarna zbożowe i plewy ze śniecia, szutwinia, wyrosłe lub zmarznięte ziemniaki, pokryta szronem trawa, zbyt bujna i odymająca zielona pasza, kwaśne wywary, amarynki wytloki i t. p. Następnie nie powinno się przechodzić nagle od paszy suchej do zielonej i odwrotnie, lecz czynić to stopniowo; poić sztuk ciężarnych zbyt zimną wodą wprost ze studni lub z prąrobli, lecz dać wodę wystłą, ogrzaną.

Należy pilnie przestrzegać, aby zwierzęta ciężarne nie były zmuszane do skakania, do ciężkiej, wyniszczającej pracy i szybkiego wyścigowego biegu, szczególnie przy końcu ciąży. Krowy należy zaprzestać doić na 6 tygodni przed ocaleniem, ponieważ w tym czasie zmieniają się właściwości mleka i zmniejsza się udój. Wreszcie zwierzęta ciężarne po ciąży powinny mieć oddzielne, obszerne i wygodne stanowisko, zabezpieczone od przeciągów i wysłane obficie podściółką.

Takie są zasadniczo najważniejsze warunki; niezachowywanie wszystkich wymienionych tu ostrożności powodować może niepożądane zjawiska jak porzucenie, ciężki poród, lub urodzenie płodu nieżywego, przewlekłe zatrzymanie łożyska i t. p.

Jeżeli płód rodzi się w pierwszej połowie ciąży, wtedy nazywa się go poronieniem lub porzuceniem, a potomstwo takie zwykle przychodzi na świat nieżywy; jeżeli płód urodzi się w drugiej połowie ciąży, lecz przed czasem, może się urodzić żywy, lecz zwykle zaraz zamiera.

Płód urodzony u krowy w dziewiątym miesiącu, u krów w siódmym

a u owiec w czwartym, chociaż niekiedy może być utrzymany przy życiu, nie ma żadnej wartości, będzie zbyt słaby i wagi nigdy nie wyrośnie jak należy.

Czas trwania ciąży przeciętnie wynosi: u krowy 11 miesięcy — przeciętnie 340 dni, u krów 9 miesięcy — 285 dni, u owiec i kóz 5 miesięcy (150 dni), u świń 4 miesiące (120 dni), u suk 2 miesiące (60 dni).

Porzucenie płodu u zwierząt — czyli u rodzących po raz pierwszy zdarza się dosyć często i słych skutków za sobą na przyszłość nie posiada; u osobników starszych jest ono objawem gorszym, ponieważ potem często się powtarza i wyniszcza organizm zwierzęcia.

Aby zapobiec porzuceniu, należy przedewszystkiem unikać wymienionych wyżej szkodliwych wpływów. Jeżeli w czasie ciąży matki są niedostatecznie żywione, wtedy bóle porodowe bywają zbyt słabe, co zatrzymuje poród, płód w łonie matki umiera i życie jej jest zagrożone. W takich razach krowie lub kłaczce dać trzeba kilka kawałków chleba zmoczonego w wodzie, co ile to nie pomaga, zawezwać bezwzględnie lekarza.

Oznaki zbliżającego się porodu są następujące: bruch staje się obwisły, słabszy z obydwu stron krzyża zapadają głęboko, wymię bardzo obrzęka (odpuszcza) i staje się wrażliwe na dotyk, ze strzyków i pochwy sączy się płyn kleisty i z każdym daniem objawy te stają się coraz widoczniejsze.

Wszystko to zwiastuje zbliżenie się porodu. Poród prawidłowy zasadniczo odbywa się w sposób następujący: najpierw zjawiają się silne bóle, zwierzę się niepokoi, wydyma i wtedy z pochwy ukazuje się błonisty przezroczysty pęcherz, który przy cięciu nadymaniu się zwierzęcia występuje coraz dalej, wreszcie pęka i obficie wylewa się płyn wodnisty, w owej chwili ukazują się przednie kończyny płodu, skręcone kośćmi nadół, a na nich oparta głowa; następnie z niewielkimi przerwami wysuwa się zwolna płód i na tem poród prawidłowy się kończy. Po upływie paru godzin następują powtórne bóle, podczas których wychodzą błony, które okrywały płód w łonie matki, czyli t. zw. łożysko. Matka po urodzeniu płodu jest osłabiona i należy jej dawać dobry pokarm w niewielkich na raz ilościach, np. gnieciony owies, lub poćdło z otrębami psennymi i mąką. Jeżeli poród odbywa się prawidłowo, to nie wymaga żadnej pomocy, która może tylko niepotrzebnie przeszkadzać. Jedynie tylko w wypadkach ciężkich lub nieprawidłowych — należy zawezwać do pomocy lekarza weterynaryj.

Zdarza się dosyć często, że łożysko nie odchodzi zaraz po porodzie i wtedy pewna jego część wisi zwykle nasewną. U krów nawet parodniowe pozostawienie łożyska nie pociąga za sobą szych i szkodliwych następstw, jednakże dłużej na to pozwalanie nie należy i trzeba dopomóc do wydobywania go z rodnicy; u krowy i innych zwierząt zatrzymanie łożyska dłużej nad jeden dzień jest b. niebezpieczne. W celu usunięcia zatrzymanego łożyska należy stosować kilka razy dziennie masażowanie do rodnicy i procent roztworu lizolu lub kreoliny oczyszczonej; jeżeli mimo to łożysko nie odejdzie, wtedy usuwa się je ręką, czysto wymytą i dezynfekowaną (paznokcie muszą być krótko obcięte).

Inne cierpienia poporodowe — jak wypadnięcie macicy, zapalenie jej, gorączka poporodowa i t. p. wymagają zawsze pomocy lekarza.

Z. Olszański.

Polska jako eksporter trzody i bydła.

Wywóz nierogaczyny z Polski jest jednym z najważniejszych składników polskiego bilansu handlowego. W roku 1924/25 wywieźliśmy 475.000 sztuk trzody, wartości 98.500.000 zł; w roku 1927/28 wywóz trzody podniósł się do 1.134.000 sztuk, wartości 206.000.000 zł. Jeśli do tego dodamy trzodę wysyłaną w stanie bitym, to otrzymamy ogólną cyfrę wywozu rocznego około 300 milionów złotych.

Ogólna roczna produkcja trzody, przeznaczona do uboju, wynosiła ponad 6.500.000 sztuk, z czego 5 milionów konsumuje się w kraju, reszta zaś może być przeznaczoną na eksport. Cyfra ta przy obecnej tendencji gospodarki rolnej stale powinna wzrastać. W związku z nieuregulowanymi stosunkami w handlu trzodą eksport nasz nie odpowiada swym możliwościom, gdyż, prowadzony w braku odpowiedniej handlowej organizacji w sposób chaotyczny, naraża on gospodarstwo narodowe na straty i zamiast przysparzać producentowi i eksporterowi znaczne korzyści, jest częstokroć interesem handlowo raczej pasywnym.

Eksport trzody z Polski ma główne dwa rynki zbytu: Wiedeń i Pragę; odbywa się ona drogą komisowej sprzedaży przez komisjonerów na tych targach pracujących, bywa przez tychże komisjonerów finansowana i znajduje się w zupełnej finansowej zależności od nich. Dla zaradzenia tym wszystkim ujemnym zjawiskom naszego eksportu trzody z inicjatywy Państw. Instytutu Eksportowego przy czynnym zainteresowaniu się odnośnych sfer handlowych i rolniczych założony został syndykat polskich eksporterów trzody i bydła, który ma być zrzeszeniem, obejmującym wszystkich eksporterów i organizację rolniczych czynnych w wywozie trzody z Polski. Zadaniem syndykatu, który objął całe 100% eksportu w jedną ręce, jest prowadzić go w sposób racjonalny, uzgadniający interesy rolnictwa z potrzebami konsumpcji krajowej, jak i eksportu. Syndykat ma również na celu współdziałać nad podniesieniem przemysłu bekonowego i przeróbki mięsa, a także, stojąc w ciągłym kontakcie ze sferami rolniczymi, starać się o podniesienie hodowli i poprawę rasy. Podstawą działalności syndykatu jest stała współpraca sfer rolniczych z eksporterami i ciągłe porozumiewanie się wzajemne co do polityki syndykatu, tak, że by interesy rolnictwa, jako też krajowego konsumenta były stale strzeżone. Sfery zainteresowane oczekują od syndykatu ustabilizowania cen, a przez to możliwości kalkulacji hodowli, eksporterzy zaś mają nadzieję, że unikną zabójczego dla nich ryzyka i zawisłości od kapitału zagranicznego.

O. T. R.

Kurs Rolniczo - Hodowlany w Radzanowie.

W ostatnią niedzielę, to jest dnia 16 b. m. w Radzanowie odbył się 1-dniowy kurs rolniczo - hodowlany, zorganizowany przez Płockie Okr. T-stwo Rolnicze.

Jak tego rodzaju praca oświatowa potrzebna jest na terenie naszej wsi i jakim cięży się powodzeniem, może służyć za przykład ten właśnie kurs, który zgromadził przeszło 100 słuchaczy, w tem około 40 młodzieży wiejskiej.

Zainteresowanie wykładami było b. duże, gdyż, pomimo tego, że trwały one przeszło 4 godziny bez przerwy, zebrani z nieustanną uwagą wysłuchali ich do końca, a nawet po wykładach odbyła się ciekawa dyskusja na tematy, poruszane przez prelegentów.

Kurs prowadzony był przez oświatnie znanego na niwie oświaty rolniczej, pana J. Rapackiego, dyrektora szkoły rolniczej w Niegłosach przy współudziale profesora tejże szkoły, p. Jerzego Weissa.

Pan dyrektor Rapacki zagaił kurs przemową o znaczeniu dla rolnictwa kursów rolniczych w szczególności, a oświaty rolniczej wogóle, poczem w przystępnej a nader ciekawie ujętej formie, podał zebranym zasadnicze wiadomości, związane z hodowlą inwentarza.

W wykładzie swym pan Dyrektor streścił najważniejsze zasady hodowli i żywienia inwentarza, zdobycia materiału hodowlanego, wychowu młodzieży, a w końcu organizacji zbytu, która, niestety, jest u nas w zupełnym zaniedbaniu, co dotkliwie odbija się na kiepskości naszych rolników.

Może tego rodzaju wykłady przyczynią się nie tylko do zrozumienia, ale i do należytego zorganizowania tej, tak ważnej dla rolnictwa, sprawy.

Pan profesor Weiss objął wykłady z zakresu uprawy roli oraz uprawy buraków i roślin pastewnych.

Na kursie tym dał się zaobserwować bardzo ciekawy i pomyślny objaw — mianowicie duże zainteresowanie się młodzieży wiejskiej sprawami rolniczo-organizacyjnymi. Widać, że młodzież garnie się do oświaty rolniczej. Skorzystał z tego pan dyrektor Rapacki, zwracając się specjalnie do młodzieży z wyjaśnieniem celów i organizacji przysposobienia rolniczego młodzieży wiejskiej oraz w związku z tem, z organizacją konkursów, wskazując na przeprowadzone w r. b. u nas konkursy i ich wynik jako na przykład, do jak pięknych wyników może doprowadzić ten nowy, a tak pożyteczny system oświaty rolniczej.

Słowa te napewno nie pozostały bez echa, gdyż zachęcony młodzi radzanowiaczy już poważnie myślą o zorganizowaniu w roku przyszłym konkursów przysposobienia rolniczego młodzieży wiejskiej.

Na kursie b. u gospodarzy zaprenumerowało „Gazetę Gospodarską” oraz rozsprzedano kilka książek rolniczych i kalendarzy gospodarskich.

Specjalne podziękowanie wyrazić należy miejscowemu księdzu proboszczowi, jak również i prezosowi Kółka Rolniczego, panu W. Holyńskiemu, za gorliwe i doskonale zorganizowanie tego pożytecznego kursu, będącego częścią pracy oświatowej prowadzonej przez Okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Płocku, na terenie naszego powiatu.

Czytajcie „Rolnika Płockiego“

Z praktyki gospodarskiej.

Tępienie myszy w zimie przy pokryciu pola śniegiem. Rok obecny ze względu na lekką dotychczasową jesień, wróży ogromne rozmnożenie się myszy. Po nastaniu wigo mrozu oraz

spadnięciu śniegu, należy sbronować przymarznąłą powierzchnię śniegu pola koniecznego, przez co nory myszy zostaną zasypane i zdeptane kopytami koni. Aby umożliwić sobie wychodzenie na powierzchnię, myszy porobią nowe otworki, które tym razem będą bardzo widoczne

dla wron, urządzających całonocne polowania na takim polu.

Bronowanie to powinno się odbywać co 2 — 3 dni, aby stare chodniki myszy zasypywał całkiem i aby w ten sposób zmuszać je do robienia nowych. W ten sposób bardzo się ułatwi wronom łapanie

tych niezmordowanych szkodników.

Prosty a bardzo skuteczny ten środek tępienia myszy polnych, należy stosować w czasie pierwszych śniegów zimowych, kiedy myszy wyłazą jeszcze często na powierzchnię, a warstwa śniegu nie jest zbyt grubą.

K. M.

Najlepiej nam smakują
wódki i wina krajowe
STEFANA GENELI i S^{ki}
WARSZAWA

Władysław Smoleński

Magazyn ubiorów męskich i konfekcji

Płock, ul. Grodzka 11 Telef. 266.

na sezon - jesienno - zimowy zaopatrzony
został w wyborowe materiały krajowe
i zagraniczne na

Palta, garnitury, ubrania sportowe i futra.

Wykonanie staranne i punktualne.

CENY UMIARKOWANE.

Wyszła z druku praktyczna książka

„PIERWSZA POMOC“

w wypadkach i chorobach zwierząt
przez lekarza Wet. Z. OLSZAŃSKIEGO.

Cena 1 złoty 80 groszy. Wysła się na zamówienia.

ADRES: Włocławek — Olszański

Książka niezbędna dla każdego rolnika hodowcy.

DROBNE

Zginęła suka buldożka dn.
12 XII moregowata, szar-
czek ma biały narys na pier-
siach, wzrost średni, dolna
szczeka dłuższa, ogon i uszy
obojęte, ma 1 rok i 3 mie-
sięce. Uprasza się szanowną
publiczność o zawiadomienie:
Płock, Sienkiewicza № 31.
M. Wiśniewski. 974.

WŁOSÓW

wypadanie łupież, łysienie.
usuwa „Esencja“ Chinowor
Chmielew i „Mydło Chi-
nowo - Chmielew“, (z Ko-
gutkiem). Sprzedają ap-
teki składy apteczne. Główny
skład Apteka Gąseckiego,
ul. Preta Nr. 6

Obajcie o swoje zdrowie.

„Szwajcarskie gorzkie
zioła“ (z marką „Ko-
gut“) są stosowane przy
chorobach żołądka, ki-
szek, obstrukcji, kamie-
ni żółciowych.

„Szwajcarskie gorzkie zioła“ są
naturalnym łagodnym środkiem prze-
czyszczającym, ułatwiającym funkcje
organów trawienia i działającym
przeciwko otyłości. Sprzedają
apteki i składy apteczne.

FABRYCZNA SPRZEDAŻ

WIN, SOKÓW, POWIDŁ

i innych przetworów z owoców w własnym sklepie

MRZOWIECKIEJ PRZETWÓRNI OWOCÓW

W. POPKOWSKI i S-ka

ul. Dominikańska (dawna „Florjanka“).

Gniezno

ZAKŁAD

krawiecki

M. GUTKIND

Płock Grodzka 14, Tel. 291.

Zaopatrzony na sezon jesienno zimowy w wielki wybór
pierwszorzędnych materiałów krajowych i zagranicznych.

Wykonuje jaknajsta-
ranniejsze obstalunki z ma-
teriałów tak własnych
jak i powierzonych po-
dług najświeższych żurnali.

Garnitury wieczorowe, sportowe, wizytowe, palta, futra.

KRÓJ PIERWSZORZĘDNY

NOWOŚCI

DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH!!!

Lili Damita jako
UBÓSTWIANA

Początek seansów o godzinie 5.30 7.30 i 9.30 wieczorem.

SFINKS

DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH!!!

OLBRZYMI GÓR

z najsilniejszym człowiekiem świata MACISTEM.

Początek seansów o godzinie 5-ej, 7-ej i 9-ej wieczorem.

UŻYWAJ GRANULKI!!
RUSSYANA!!

ZNAJ Z NIEZAWODNY ŚRODEK

OD

KASZLU

DUSZNOŚCI I CHRYPKI

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „A.P. KOWALSKI“ WARSZAWA

PROSZEK

„KOGUTEK“

DIA DOROSŁYCH

USUWA NAJUPORCZYWSZY

BÓL GŁOWY

OSTRZEŻENIE.

Chcąc nabyć proszki naszego
wyboru, należy przy kupnie
akcentować i wyraźnie żądać
oryginalnych proszków z „KO-
GUTKIEM“ Gąseckiego, zna-
nych od lat trzydziestu. — Zwr-
cajcie uwagę i odrzucajcie
UPORCZYWIE polecane na-
śladownictwa w podobnym do
naszego opakowaniu.

Nie paliteś

nic dobrego, jeśliś nie palił **Papierosów „NIL“**

Do nabycia tylko w hurtowni tytoniowej

Szczepana Praszekiewicz

Płock,

Kościuszki 9,

Telefon 183

Zgubiono książeczkę woj-
skową wydaną przez P.
K. U. Płock „na imię Wa-
rzyńca Ambroziaka rocznik
1900 zamieszkałego wleś
Grabowice gm. Słubice pow.
Gostynin. 979 3.

Zaraz 2 włoki ziemi do wy-
dzierżawienia bez inwen-
tarzów po metrze żyta z mor-
gi. Kaucji około 5,000 złot.
Wiadomość: Kowalewski w
Kuskowie poczta Gostowo.